

Pattog a tűz . . .

A gesztenyés nénike fázósan bújik barna nagykendőjébe és ujjatlan kesztyűbe rejtett bütykös ökleit ki-kiteregeti a gesztenyesütő kályhácska parazsa fölé. Erős foga van a decemberi szélnek, kegyetlenül belemar a lenge öltözetbe és bebújik a meleg kabátok résein is. Ilyenkor mindenki a pattogó tűzhely mellé húzódik és igyekszik az ablakon keresztül örvendezni az első hópihéknak.

Mert ahogy azt minden ősszel megírják a napilapok színes cikkirói: „Az első hónap mindenki örül...”

Örülünk az égből hulló fehérségnek, amely gyönyörű jelképe a szívet felvidító égi tisztaságnak. És örülünk a pattogó tűz drága hangulatának, amely gyermekkori meséink alakjait festi az alkonyi szürkület homályos falaira.

Biztonságban érezzük magunkat otthon és még a leglármasabb életű embert is elfogja néhány percre a csendes, boldog örvendezés: „Az én házam az én váram.”

Milyen kényelmetlen és szomorú dolog ilyenkor azokra gondolni, akiket sehol sem vár meleg szoba, pattogó kályha, biztonságos, édes otthon. Nemesak a nyomortanyák sivár életű szegény emberei tartoznak ide, hanem azok a jól öltözött fiatal emberek, magányos életű nők is, akik kávéházakba, könyvtárakba menekülnek, hogy elfelejthessék az otthon, a meleg otthon hiányát. Akik dohányfüstös levegőben töltik el szabadidejüket és mikor már véglegesen haza kell menniök, sietve bújnak fűtetlen szobájuk jeges tapintású ágyneműje közé.

Pedig milyen sokan vannak!... Az otthontalanok, magányosan küzködő emberek, akiknek egyetlen vigaszuk az, hogy: „Bujdosunk a földi téreken...”

Akiknek szomorú sorsán nem lehet egy kis gyűjtéssel, vagy alamizsnával segíteni, mert nem is tudunk róluk. Gondosan titkolják, tagadják magányosságuk sivárságát.

Ilyenkor, mikor az első hópilinkéknek örvendünk, jusson egy gyöngéd, testvéri gondolatunk ezeknek, akik nem ismerik a családi tűzhely melegének boldog békességét. Nyissuk meg otthonunkat előttük és engedjük nekik is egy kiesit pattogó tűzhelyünk fényéből, melegéből. Hadd üdüljenek fel az otthon, -- „az édenkert kései sugára” mellett.

B. Csürös Emilia.

A balatoni kecskekörmök.

A tatárpusztítás idejéből sok monda maradt fenn és él mai nap is a magyar nép ajkán. Ilyen többek között az itti következő.

A saájoparti szerencsétlen ütközet után, melyben a tatárok a magyar sereg legnagyobb részét lekaszábolták, futott mindenki, aki futhatott a szörnyű ellenség elől. A király, IV. Béla

csak nagy nehezen menekülhetett el a borzasztó mézszárlás színhelyéről, s álrühában sietett az ország nyugati határa felé, hogy hazája megmentésére segítséget keressen a külföldön. Kíséretében csak két ifjú hű apródja volt. A Dunántúl járt már a menekülő kis csapat, s a Balaton partjára érkezett. Éppen déltájt járt az idő, s a király éhségről panaszkodott kíséretének. Utravalóról nem gondoskodhattak a menekülők; elég volt, ha életüket megmenthették. Az országútakat és községeket meg, hol ennivalót kaphattak volna, szándékosan kerülték, mert nem tudták, nem kelt-e már a Dunán is át az üldöző ellenség egy-egy csapatja.

Fájt a szíve az ifjaknak, hogy éhezni látták szeretett királyukat. Saját éhségüket nem érezték; jobban kínozta őket annak tudata, hogy a még tegnap hatalmas király ma már szegényebb az utolsó koldúsnál. Töprengésükben az egyik apród egy pásztor embert pillantott meg, aki vígan fütyörészve legeltette kecskenyáját. Az apród, társát a király mellett hagyva, odasietett a pásztorhoz, elmondván neki, hogy szegény utas és megéhezett, s egy kis ennivalót kért tőle. A pásztor fősvény ember volt, és különben is fogytán volt már a maga elemózsiája is; azt válaszolta tehát az ifjúnak, hogy nem adhat, mert magának sincs, néhány nap óta ő is csak gyökérenmin tengődik. Az ifjú látta, hogy ez nem igaz beszéd; meghazudtolta ezt az állítást a pásztor arca, mert majd kicsattant az egészségtől és a jóléléstől. Elmondta tehát a pásztornak a dolgot úgy, amint volt, gondolván, hogy ez nem fogja hatását eltéveszteni. A pásztor hitte is, nem is a beszédet: a szörnyű romlást, a király futását, éhezését, s hogy végkép lerázza magáról az esdeklő apródot, átkozódáshoz fordult s így szólt: „Vesszen egész nyájam a Balatonba, ha csak egy falat kenyérem is van!”

Az apród üres kézzel indult vissza a királyhoz, de a pásztor is megfogta saját átka, mert alig mondta ki a föntebbi szavakat, a kecskenyáj gyors szökéssel a tó felé indult; nem használt semmi terelgetés, a kecskék egytől-egyig a Balatonba ugráltak, s nyomtalanul eltűntek annak vizében. Így bűnhődött a fősvény ember fukarságáért. E kecskék kővé vált körmeif hányja ma is a partra a háborgó Balaton hulláma.

(Néprege.)

Necsak tudd a jót, hanem tedd is.
A jó szó az ellenséget is kibékíti.
Aki mással jót tesz, magának keres.
Aki bottal köszön, annak doronggal felelnek.
Rossz tanácsadó a harag.